

EESTI ADVOKATUURI JUHATUS ISTUNGI PROTOKOLL

09. september 2025. a nr 18
Tallinn

6.5 Advokaatide kohustusest järgida kollegiaalsuse põhimõtet

Riigi õigusabi komisjon arutas 17.04.2025 toimunud komisjoni istungil riigi õigusabi (RÕA) advokaatide maine kahjustamist meedias. Komisjon leidis, et advokatuuri liikmed on meedias avaldanud teravat hukkamõistu ühe RÕA osutanud advokaadi tegevuse suhtes ja selle kaudu kahjustanud kõikide RÕA osutavate advokaatide mainet. Komisjon tegi seetõttu juhatusale ettepaneku tuletada advokatuuri liikmetele meelde, et kolleegide vahelistes suhtes ei ole hea toon halvustada kolleege, teadmata kaasuse asjaolusid. Kolleegide vahelises suhtluses tuleb lähtuda eetikakoodeksist.

Juhatus märgib, et aukohus langetas hiljutises lahendis otsuse advokaadi tegevuse osas seoses meedias avaldatud väljaütlemistega. Aukohus mõistis advokaadi süüdi distsiplinaarsüüteo, mis seisnes eetikakoodeksi § 7 lg 5, § 9 lg 1, 2 ja § 24 lg 1 rikkumises, ning määras talle karistuseks noomituse. Arvestades kõnealuse aukohtu otsuse põhjendusi tuletab juhatus advokatuuri liikmetele meelde kohustust järgida kollegiaalsuse põhimõtet.

Suhtlust kolleegidega reguleerib eetikakoodeksi § 24. Eetikakoodeksi § 24 lg 1 kohaselt rajanevad advokaadi suhted kolleegidega vastastikkusel austusel ja usaldusel; advokaadil tuleb kolleegi suhtuda heatahtlikult, ausalt, viisakalt ja korrektelt, olla abivalmis ja koostööaldis. Samas ei tohi nende nõuete täitmine kahjustada kliendi huve (eetikakoodeksi § 8 lg 1). Seega tuleb advokaadil leida tasakaal kasutamaks kliendi huvides kõike viise ja vahendeid, jäädes seejuures seaduse ja kutse-eetika piiridesse ning säilitades au ja väärikuse.

Eetikakoodeksi § 7 lg 5 ja eetikakoodeksi § 24 lg 1, mis sisustavad kollegiaalsuse põhimõtteid, ei sätesta absoluutset keeldu kolleegi tööle hinnangu andmiseks. Küsimus on eelkõige hinnangu andmise viisis, s.o kas antav hinnang jääb lugupidava, väarika ning kollegiaalse suhtlemise piiridesse. Kollegiaalse suhtumise eesmärgiks ei ole tekitada ringkaitset, piirata advokaatide väljendusvabadust ega välistada eriarvamusi. Küll aga ei tähenda see, et nt kliendi huvides oleks kolleegi halvustamine õigustatud. Advokaat peab ka kliendi huvides tegutsedes jääma professionaalseks ning tema arvamus peab põhinema faktidel. Emotsionaalsed ja põhjendamata hinnangud on kohatud ega ole kooskõlas advokaadi kohustusega olla aus ja väarikas. Hinnang peaks olema suunatud kolleegi tegevuse, mitte isiku vastu ning esitatud konstruktiivses, viisakas ja lugupidavas vormis. Seejuures ei piirdu kutse-eetikast tulenevad nõuded üksnes vulgaarse suhtluse keeluga. Halvustav, ebaväarikas ja ebaeetiline võib olla ka irooniline või reljeefne võrdlus. Lisaks on oluline hinnangu andmise aja ja koha valik ning eeldus, et kolleegide vahel toimuks dialoog. Kui kriitika kolleegi suhtes esitatakse avalikult, eriti meedias ja otse-eetris, võib see õõnestada mitte vaid ühe kolleegi, vaid ka kogu advokatuuri mainet ja usaldusväarsust.

Juhatus

O T S U S T A S:

Teha juhatuse seisukoht liikmetele teatavaks.